

LEDARE

Ledare: Juholt (S+V)

PUBLICERAD 2011-03-29

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

DN:s chefredaktör Peter Wolodarski väljer ut veckans mest läsvärda artiklar.

[Skaffa nyhetsbrev](#)

Med stöd i ett citat från Olof Palme förklarade Håkan Juholt i sitt installationstal att valet av partiledare inte avgör partiets politik. Detta är vad varje ny ordförande måste säga.

Hänvisningen till Olof Palme visar genast det inte är sant. Partiledaren har stor betydelse för ett partis riktning och gränssättningar. Det gäller extra mycket efter ett valnederlag så dramatiskt att även den övriga personbesättningen byts.

Vänstern, som utgjorde en tredjedel av partikongressen 2009, har tagit över partiet. Den vill återta all förnyelse av socialdemokratin som har skett från den av Ingvar Carlsson ledda kriskommissionen 1981–82 och framåt. ”Åter till 1970-talet” är mottot. Man kunde tänka sig att de mer liberalt sinnade inom partiet skulle reagera; men de tycks beredda att stilla finna sig.

Man kunde också ha tänkt sig att Juholt själv känt behov att motverka bilden av vänstervridning, till exempel genom att tala positivt om behovet av entreprenörer, erkänna den moderna människans önskan till personlig makt över viktiga livsval etcetera. Inte heller detta hände. Juholts installationstal visar en partiledare som är inställd på att oförblommerat driva partiet åt vänster. Organisationen Företagarna, som genom åren ofta och gärna sökt samarbete med Socialdemokraterna, fann det denna gång nödvändigt att omedelbart reagera mot den fientlighet mot företagare som uttrycktes i Juholts tal.

Mediekommentarer återkom ständigt till synpunkten att Juholt ”sa vad kongressombuden ville höra”. Alltså, innehållet var inte så mycket att fästa sig vid. Detta är en förolämpning mot den nye partiordföranden. Han är inte cynisk. Vi får utgå ifrån att han själv tror på vad han säger i ett så viktigt tal som det i lördags.

En intressant fråga blir därmed: Vad finns det för skillnad mellan en socialdemokrati ledd av Juholt/Jämtin och Lars Ohlys vänsterparti? Utrikespolitiskt finns det en viss skillnad, genom att Juholt är EU- och USA-vän. Men inrikespolitiskt? Det fanns tre tunga skillnader, under den gamla S-ledningen:

1. Finanspolitisk disciplin. De hårda budgetreglerna, med utgiftstak och överskottsmål infördes 1994–95 på tillskyndan av

Ingvar Carlsson och Göran Persson. Vänsterpartiet har velat avskaffa dem.

2.Pensionsreformen. Vänsterpartiet vägrade delta i den stora pensionsuppgörelsen mellan fem partier på 90-talet. Den betraktas internationellt som ett föredöme i fråga om anpassning till samhällsekonomiska realiteter. Den har varit mycket viktig för kapitalmarknadens tro på sunda finansiella utsikter för Sverige.

3.Valfrihet inom ramen för offentlig finansiering. Vänsterpartiet har velat förbjuda företagande inom bland annat vård och skola. Socialdemokraterna bejakade valfrihet som förutsätter etableringsfrihet, och fokuserade på kontroll av kvalitet oavsett ägandeform.

I ett svep har nu alla dessa tre skillnader bortfallit, så vitt jag kan förstå. Den vänster som tagit makten inom S har länge, bland annat via det tunga Skånedistriktet, velat rucka på reglerna för budgetdisciplin. De har setts som hinder för ökade offentliga utgifter. Skillnaden mellan den socialdemokratiska partivänstern och Vänsterpartiet i den här frågan är obetydlig.

I fråga om pensionsreformen blåste Håkan Juholt själv till strid i sitt installationstal. Det skedde inte i smått utan i själva kärnan av reformen, nämligen att människor i god tid får en realistisk bild av vad de kan vänta i offentlig pension, så att de kan komplettera med eget sparande.

Vad gäller valfriheten gick Juholt till hård attack mot själva existensen av företag på områden med offentlig finansiering. Positionsförändringen bekräftades i en artikel på SvD Brännpunkt dagen efter av partisekreteraren Carin Jämtin. Den princip de slår fast har långtgående verkningar. Logiskt sett innebär den att sjukvården i Sverige inte får använda läkemedel producerade av läkemedelsföretag, att inga enskilt ägda bokförlag får sälja skolböcker, att de privata apotek som nyligen köpts dyrt från staten inte längre får driva verksamhet, att vårdhem inte får byggas av NCC eller ägas av företag som Kungsleden och Norrporten.

Huruvida individen ska tillåtas använda barnbidrag och pensioner, finansierade med skattemedel, för att handla på Ica får väl bli en avgränsningsfråga att diskutera för den kommande programkommissionen (S).

Sämre budgetdisciplin, osäkerhet om pensionssystemet, minskat utrymme för företagande och konkurrens samt miljarder som S rimligen måste avsätta för skadeståndsbetalningar sammantaget skadar förstås förmågan att leda Sverige i en skakig världsekonomi.

Ett plus är att en strukturrationalisering plötsligt ter sig rimlig i svenskt partiväsen, där åtta riksdagspartier är onödigt många. Alliansens fyra partier bör kunna gå ihop. Och svaret på Lars Ohlys efterträdare 2012 skulle, i ett sammanslaget Socialisterna V/S, kunna bli: Håkan Juholt. Som sagde Ohly själv skrev i en hyllningsartikel till Juholts installationstal (Newsmill 26/3): "Det

var härligt att höra.” Kvar som skillnad mot V finns nu, enligt Ohly, bara ”randanmärkningar”.

bergstrom_hans@hotmail.com

TEXT

Hans Bergström

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt